

Leden van de raad van de
gemeente Edam-Volendam

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
Onderwerp advies m.b.t. bezuinigingen begroting 2024-2027	Doorkiesnummer P.L. van der Veen (0299) 398 398	Bijlage(n) --	27 september 2023

Geachte leden van de raad

Op 21 september jl. hebben we u de eerste raadsinformatiebrief (RIB) gestuurd over de begroting 2024-2027, ter voorbereiding op de opiniërende bespreking van 3 oktober. In deze RIB werd aangekondigd dat er bij de begroting sprake is van een tekort en wat de belangrijkste oorzaken daarvan zijn. Daarnaast is gemeld dat het college, op advies van de VNG, de begroting in 2026 en 2027 niet sluitend zal maken met bezuinigingen die na de komst van een nieuw kabinet mogelijk overbodig blijken. De provincie, als financieel toezichthouder van gemeenten, kan met deze werkwijze instemmen. In de RIB werd tenslotte informatie gegeven over de projecten en risico's.

In de raadsinformatiebrief die u hierbij ontvangt, willen wij u informeren over:

1. De concrete tekorten op de begroting;
2. Een advies m.b.t. maatregelen om de begroting in 2024 en 2025 sluitend te maken;
3. Een overzicht van alternatieve bezuinigingen. Als u (enkele) bezuinigingsmaatregelen van het college niet wenst, dan kunt u kiezen uit deze alternatieve bezuinigingen;

In de uitgebreide commissievergadering van 3 oktober vindt een opiniërend gesprek plaats over de begroting o.b.v. beide RIB's. U kunt dan uw zienswijze geven op de maatregelen die het college voorstelt om de begroting in 2024 en 2025 sluitend te maken. En u kunt dan aangeven of u maatregelen uit het advies van het college zou willen omruilen voor maatregelen uit het overzicht van alternatieve bezuinigingen, of u kunt zelf nieuwe voorstellen voor bezuinigingen indienen.

Naar aanleiding van de bespreking op 3 oktober zal het college de begroting afronden en bij u indienen ter bespreking in de begrotingsraad.

Als start voor de begroting geldt de stand van de Zomernota.

Begrotingssaldo (€1.000)	2024	2025	2026	2027
	Saldo begroting na de zomernota	-796	1745	-325

Uit besluitvorming en inzichten van budgethouders en projectleiders komen de volgende opgaven:

Opgaven begroting	2024	2025	2026	2027
Autonome ontwikkelingen	2.752	3.423	1.114	1.875
Bestaand beleid	-1.624	-2.820	-2.006	-1.576
Onderhoudsvoorzieningen	-2.422	-2.539	-2.858	-3.058
Meerjarig investeringsplan	421	-104	-160	-150
Meerjarig investeringsplan (Afvoer)	67	68	76	76
Nieuw Beleid	301	304	284	264
Subtotaal opgaven begroting	-505	-1.668	-3.550	-2.569

E.e.a. resulteert in het navolgende begrotingssaldo voor de komende jaren

Begrotingssaldo (€1.000)	2024	2025	2026	2027
	Saldo begroting na opgaven begroting	-1.301	77	-3.875

VNG advies

Conform het advies van de VNG en de lijn van de Provincie, zal het begrotingssaldo voor de jaren 2024 en 2025 nul of positief moeten zijn. Concreet betekent dit dat voor 2024 en 2025 ombuigingen / besparingen / aanvullende inkomsten gevonden moeten worden.

Oorzaken begrotingstekort en waarborgen financiële ruimte voor de toekomst

Een korte herhaling uit de vorige RIB. De tekorten worden op hoofdlijnen veroorzaakt door:

- Stijgende rentelasten op leningen (verviervoudigd in korte tijd) en raming van rentelasten op geplande investeringen;
- Enkele jaren lagere opbrengsten CAI i.v.m. overgang naar glasvezel;
- Hogere bijdrage aan veiligheidsregio en GGD;
- Stijgende kosten beheersplannen.

In de bijlage zijn alle opgaven, zoals opgenomen in de concept begroting, verwerkt.

Het college wil graag ruimte houden en maken in de toekomstige begrotingen voor toekomstige investeringen, te denken aan De Purmer, een stadskantoor en nieuw te bouwen scholen. Voor 2024 en 2025 acht het college het wenselijk om een bedrag van tenminste € 500.000 aan ruimte te houden. Afgelopen jaren was de post 'onvoorzien' beduidend lager, maar met het oog op de verkiezingen in november, de toekomstige investeringen en de vorming van een nieuw kabinet wil het college voorzichtig rammen. De focus ligt dan ook met name op 2024 en 2025 waarbij in de loop van volgend

jaar, mede op basis van nieuw kabinetsbeleid, een betere inschatting kan worden gemaakt voor de begroting 2025-2028.

Opties m.b.t. bezuinigingen en vergroten van inkomsten

Het college geeft u hieronder een overzicht van opties om te bezuinigen of inkomsten te vergroten, zodat u kunt zien welke mogelijkheden u als raad heeft om de begroting in 2024 en 2025 sluitend te maken. In de eerste tabel treft u de bezuinigingsmaatregelen die het college u adviseert. In de tweede tabel treft u enkele alternatieve bezuinigingsmaatregelen, die u eventueel kunt kiezen i.p.v. maatregelen die het college u adviseert. Let wel, als u een maatregel uit het advies van het college wil schrappen, dan dient een alternatieve maatregel tot een vergelijkbaar bedrag aan bezuinigingen of extra inkomsten te leiden.

Tabel 1: Maatregelen die het college adviseert:

Voorstellen College voor bezuinigingen of vergroten van inkomsten		2024	2025	2026	2027
Positief effect op begroting (x € 1000)					
	Programma 1: Bestuur				
1.1	Uitstellen van realistisch ramen van opleidingsbudget organisatie tot 2026 en overbesteding blijven afboeken bij jaarrekening	310			
1.2	Uitstellen van vlootshouw door onafhankelijk bureau naar omvang en inzet formatie, urgentie ontbreekt	90			
	Programma 2: Publiek, Veiligheid en Juridische Zaken				
	Programma 3: Ruimtelijke Ontwikkeling				
3.1	Programma Duurzaamheid bekostigen uit toegekend budget van RVO i.p.v. uit eigen middelen	340			
	Programma 4: Ruimtelijk Beheer				
4.1	Effectievere benutting Milieustraat: avondopenstelling stoppen, overdag 1-2 dagdelen beperken, opening Oosthuizen heroverwegen	200	200	200	200
4.2	Beheersplannen				
4.2.1	• Buitensport temporiseren	240	240	300	300
4.2.2	• Indexatie van lasten beheersplannen van 4% naar 2%	450	450	450	450
4.3	verlagen formatie vanwege efficiëntie door reorganisatie	150	150	150	150
	Programma 5: Sociaal Domein				
5.1	Vertragen van stijging personeelsbudget t.b.v. groei capaciteit Breed Sociaal Loket vanwege moeite om personeel aan te trekken	100	150	200	200
	Programma 6: Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen				
	Totaal van voorstellen College	1.880	1.190	1.300	1.300

	Toelichting op voorstellen College
1.1	Het niet verhogen van het opleidingsbudget kan opgevangen worden met de werkwijze die ook afgelopen jaren gefunctioneerd heeft.
1.2	De urgentie van een vlootshouw lijkt minder hoog dan bij de start van het college in 2022, mede door de actualisatie van het functiehuis en de reguliere personeelsschouw die het MT jaarlijks houdt.
3.1	Het was bij vaststelling van het collegeprogramma nog niet bekend dat het Rijk aanvullende middelen beschikbaar zou stellen voor duurzaamheid. Het is dus logisch om eerst dit budget te besteden en pas daarna eigen middelen te
4.1	We constateren dat de openstelling van de milieustraten ruimer is dan de behoefte vanuit de bevolking. Op enkele momenten in de week is het zeer rustig. In de avonden zijn het vooral ondernemers die bedrijfsafval kwijt willen, wat wij als gemeente sowieso niet mogen inzamelen. We denken dat een aantal maatregelen kan leiden tot een besparing van € 200k. Daarbij ook de afweging of het echt wenselijk en nodig is de milieustraat in Oosthuizen te blijven gebruiken of een andere bestemming voor deze gronden te zoeken.
4.2.1	Temporiseren bij de buitensport betekent dat het onderhoudsschema wordt 'uitgesmeerd' over een langere periode. Werkzaamheden worden wel uitgevoerd maar met m.b.v. een lagere intensiteit per jaar.
4.2.2	De geactualiseerde onderhoudsplannen zijn gebaseerd op realistische ramingen met doorrekeningen voor een langere termijn (tenminste 10 jaar). In de meerjarige cijfers is gerekend met 4% voor loon- en prijsbijstellingen. De verwachting is dat de inflatie zich voor de langere termijn, gelet op langjarig gemiddelde uit het verleden, zal herstellen richting de 2% o.a. door maatregelen van DNB en ECB. Een lagere raming voor loon- en prijsbijstellingen leidt tot een jaarlijks lagere dotatie aan de betreffende onderhoudsvoorziening. Jaarlijks moeten de dotaties geactualiseerd worden aan de hand van hoeveelheid en prijsverschillen maar ook bij al dan niet doorschuiven of laten vervallen van werkzaamheden. Zo kan per jaar bekeken worden wat de noodzakelijke dotatie moet worden.
4.3	Bij de reorganisatie bij de afdeling Openbare Werken is, met o.a. de plaatsing van medewerkers op andere functies geconstateerd dat door een efficiëntere indeling minder formatie nodig is.
5.1	In het collegeprogramma is budget opgenomen om de stijgende vraag naar zorg af te kunnen handelen door ons Breed Sociaal Loket. In deze arbeidsmarkt lukt het ons niet om extra medewerkers aan te trekken in het tempo waarvoor budget is geraamd in de begroting. We denken dat het realistisch is om het budget wat te verlagen. Mocht het wel lukken om personeel te vinden, dan zullen we deze uiteraard wel aannemen en leidt dat eventueel bij een jaarrekening tot een kleine overschrijding.

Tabel 2: alternatieve maatregelen

Mogelijke voorstellen voor bezuiniging of vergroten van inkomsten		2024	2025	2026	2027
Positief effect op begroting (x € 1000)					
	Programma 1: Bestuur				
1.3	Uitstellen van realistisch ramen van opleidingsbudget organisatie tot 2026 en overbesteding blijven afboeken bij jaarrekening		310		
1.4	Vrijgevallen formatie Vastgoed die beschikbaar is voor actieve grondpolitiek	80	80	80	80
	Programma 2: Publiek, Veiligheid en Juridische Zaken				
2.1	Uitstel naar 2026 van de uitbreiding formatie Veiligheid zoals in het collegeprogramma opgenomen	90	90		
	Programma 3: Ruimtelijke Ontwikkeling				
	Programma 4: Ruimtelijk Beheer				
4.2	Beheersplannen				
4.2.3	· Wegen van niveau B naar niveau C	0	850	850	850
4.2.4	· Civiele kunstwerken van niveau B naar niveau C	900	570	570	570
4.2.5	· Gemeentelijke eigendommen temporiseren	750	260	260	260
4.4	Aanpassen taxiverordening, heroverweging werkwijze met blauwe zones en handhaving daarvan door boa's en opties van betaald parkeren verkennen	0	100	250	400
	Programma 5: Sociaal Domein				
	Programma 6: Financiën en Algemene dekkingsmiddelen				
	Totaal van mogelijke voorstellen	1.820	2.260	2.010	2.160

	Toelichting op mogelijke voorstellen
1.3	Het niet verhogen van het opleidingsbudget kan opgevangen worden met de werkwijze die ook afgelopen jaren gefunctioneerd heeft.
1.4	Door een herschikking van taken kan er een formatieplaats vrijvallen bij vastgoed/grondzaken. Mocht besloten worden tot een actiever beleid op het gebied van grondzaken en vastgoed dan kan deze formatieplaats aangewend worden.
2.1	Hoewel niet wenselijk is dit een bezuinigingsmogelijkheid omdat hiervoor in het collegeprogramma aanvullende middelen voor zijn gereserveerd.
4.2.3	Verlagen van het kwaliteitsniveau betekent niet alleen dat werkzaamheden later worden opgepakt maar dat ook materialen van mindere kwaliteit gebruikt kunnen gaan worden. Een gevolg is ook dat het calamiteitenonderhoud zoals meldingen niet worden opgepakt in het tempo dat inwoners gewend zijn.
4.2.4	Verlagen van het kwaliteitsniveau betekent niet alleen dat werkzaamheden later worden opgepakt maar dat ook materialen van mindere kwaliteit gebruikt kunnen gaan worden. Een gevolg is ook dat het calamiteitenonderhoud zoals meldingen niet worden opgepakt in het tempo dat inwoners gewend zijn.
4.2.5	Temporiseren betekent dat het onderhoudsschema wordt 'uitgesmeerd' over een langere periode. Werkzaamheden worden wel uitgevoerd maar met m.b.v. een lagere intensiteit per jaar. Het gevolg hiervan is dat de jaarlijkse lasten verlaagd kunnen worden.
4.4	Ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer maken het noodzakelijk om de Taxiverordening te actualiseren en beter te kunnen handhaven. Daarnaast is er vanuit het bestuur en ook inwoners een grotere vraag naar handhaving op o.a. het gebied van parkeren. Mede om deze reden zou onderzocht moeten worden in hoeverre betaald parkeren hier een bijdrage aan kan leveren.

Effect van het advies van het college op de begroting

Als uw raad de maatregelen overneemt die het college adviseert, dan leidt dat tot het volgende saldo begroting:

Begrotingssaldo na bezuinigingen (€1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting na opgaven begroting	-1.301	77	-3.875	-3.565
Effect van bezuinigingsvoorstellen College	1.880	1.190	1.300	1.300
Saldo begroting na bezuinigingen	579	1.267	-2.575	-2.265

Het college is tevreden dat er vooralsnog geen ingrijpende bezuinigingen getroffen moeten worden die een zware impact hebben op onze dienstverlening, of op ons beleid en de uitvoering daarvan. Er blijft ruimte om te investeren in de ambities van onze gemeente.

Wij vragen uw zienswijze op dit voorstel. Na uw zienswijze ronden wij de begroting af en leggen deze aan u voor in de begrotingsraad.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam

de secretaris,
H. van der Woude

de burgemeester,
L.J. Sievers

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Autonome ontwikkelingen				
-Buig 2024 (voorlopig)	-407	-407	-407	-407
-Business seats FC Volendam	-3	-3	-3	-3
-Indexatie begroting met 4%	-380	-763	-1.178	-2.229
-Indexering subsidies en bijdragen	-4	-6	-9	-12
-Meicirculaire 2023	4.076	5.289	3.408	4.998
-Salariskosten begroting 2024	-1.381	-1.367	-1.176	-2.073
-Septembercirculaire 2023	850	680	478	1.600
Autonome ontwikkelingen	2.752	3.423	1.114	1.875
Bestaand beleid				
-Actualisatie bijzondere bijstand	-128	-128	-128	-128
-Actualisatie post kwijtschelding.	-15	-15	-15	-15
-Begroting 2024 Zwembad De Waterdam (voorlopig)	-215	-215	-215	-215
-Bibliotheek Waterland	-23	-23	-23	-23
-Bijdrage GGD-Z-W 2024 e.v.	-272	-272	-272	-272
-Bijdrage VrZW 2024	-607	-607	-607	-607
-Bijstellen bijdrage Waterlands Archief	-67	-45	-51	-64
-Bijstellen mutatie voorziening GRP	246	128	108	60
-Bijstelling budgetten Griffie	0	1	2	3
-Bijstelling raming Omgevingsdienst IJmond	-90	-90	-91	-98
-Bijstelling ramingen belastingenopbrengsten	165	388	714	1.241
-Bijstelling ramingen huuropbrengsten 2024	-25	10	47	127
-Bijstelling riool- en reinigingsheffingen begroting 2024	260	439	862	1.457
-Bijstelling te betalen belastingen en verzekeringen 2024	-49	-47	-44	-46
-Deelname Joint Venture Glasvezel	-259	-1.142	-517	-337
-Diverse bijstellingen	-1	-4	-7	-10
-Extra juridische ondersteuning	-50	-50	-50	-50
-Kadernota: Renteontwikkeling op basis van cashflowoverzicht	-280	-1.073	-1.646	-2.524
-Kantine	-20	-20	-20	-20
-Muziekschool Waterland	-20	-20	-20	-20
-Reisdocumenten	0	136	136	136
-Stijging aantal bezwaarschriften	0	-125	-125	-125
-Visiedocument Informatiestrategie 2024 - 2026	-95	-45	-45	-45
-Wijziging in raming kapitaallastenreserve	-80	0	0	0
Bestaand beleid	-1.628	-2.820	-2.006	-1.576

Gevolgen invoering onderhoudsvoorzieningen				
-MJOP afboeken activa	-3.647	66	66	66
-MJOP baggeren	1.260	-89	-89	-89
-MJOP Buitensport	-209	-481	-487	-473
-MJOP Civiele Kunstwerken	-1.746	-282	-294	-305
-MJOP Gemeentelijke eigendommen	396	-560	-547	-521
-MJOP Wegen	537	-1.326	-1.309	-1.292
-Nieuwe investering 'AV Edam Kunstgras binnenterrein vervangen'	0	-5	-5	-5
-Nieuwe investering 'Beschoeiingen jaarschijf 2024'	0	-56	-56	-56
-Nieuwe investering 'Beschoeiingen jaarschijf 2025'	0	0	-123	-123
-Nieuwe investering 'Beschoeiingen jaarschijf 2026'	0	0	0	-78
-Nieuwe investering 'Bruggen jaarschijf 2024'	0	-10	-10	-10
-Nieuwe investering 'Bruggen jaarschijf 2025'	0	0	-22	-22
-Nieuwe investering 'Havens jaarschijf 2024'	0	-8	-8	-8
-Nieuwe investering 'Havens jaarschijf 2025'	0	0	-30	-30
-Nieuwe investering 'VV Oosthuizen Veld 2 vervangen totale veld natuurgras'	0	-3	-3	-3
-Nieuwe investering 'VV Oosthuizen veld 3 vervangen totale veld natuurgras'	0	0	-3	-3
-Nieuwe investering 'VV Oosthuizen Veld 4 vervangen totale veld natuurgras'	0	0	-3	-3
-Nieuwe investering 'Wegenbeleidsplan jaarschijf 2024'	0	-176	-176	-176
-Nieuwe investering 'Wegenbeleidsplan jaarschijf 2025'	0	0	-176	-176
-Nieuwe investering 'Wegenbeleidsplan jaarschijf 2026'	0	0	0	-176
-Opheffing reserve speelwerktuigen	613	-35	-35	-35
-Opheffing reserve sportinrichting en vorming risicoreserve	36	36	36	36
Gevolgen invoering onderhoudsvoorzieningen	-2.422	-2.539	-2.858	-3.058

Nieuw beleid				
-Budget content management (film/beeld)	-40	-10	-10	-10
-Implementatie Werkplus in gemeentelijke organisatie	341	314	294	274
Nieuw beleid	301	304	284	264